

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998
DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ,
КНИЖЕВНИ И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC,
LITERARY AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 6, NO 11, STIP, 2021

ГОД. VI, БР. 11
ШТИП, 2021

VOL. VI, NO 11
STIP, 2021

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 6, Бр. 11
Штип, 2021

Vol. 6, No 11
Stip, 2021

PALMK, VOL 6, NO 11, STIP, 2021
DOI: <https://doi.org/10.46763/PALIM21116>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, С. Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, С. Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Риека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Риека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delchev University, Faculty of Philology, Stip

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, USA
Tole Belcev, Goce Delchev University, N. Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delchev University, N. Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Ранко Младеноски (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ
РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. факс 201
МК-2000 Штип

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Ranko Mladenovski (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST
EDITORIAL COUNCIL
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

- 11 СЕЌАВАЊЕ: проф. д-р Виолета Димова,**
прв декан на Филолошкиот факултет во Штип
IN MEMORIAM: prof. Violeta Dimova,
the first Dean of the Faculty of Philology in Stip
- 29 ПРЕДГОВОР (ОД „ПАЛИМПСЕСТ“ БР. 1)**
Проф. д-р Виолета Димова, прв декан на Филолошкиот факултет во Штип
FOREWORD (FROM “PALIMPSEST” NO 1)
Prof. Violeta Dimova, the first Dean of the Faculty of Philology in Stip
- ЈАЗИК / LANGUAGE**
- 33 Виолета Јанушева**
СЕМАНТИЧКИ ФОРМУЛИ ЗА ИЗРАЗУВАЊЕ НА ЛОГИЧКИТЕ ПЕРСОНАЛНИ
ПЕРИФРАЗИ ВО МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК
Violeta Janusheva
SEMANTIC FORMULAS FOR EXPRESSING LOGICAL PERSONAL PERIPHRASES
IN THE MACEDONIAN STANDARD LANGUAGE
- 47 Öztürk Emiroğlu**
YENİ LİSAN VE ÖMER SEYFETTİN
Öztürk Emiroğlu
CONTEMPORARY LANGUAGE AND ÖMER SEYFETTİN
- 59 Federica Ambroso**
JEUX DE MOTS ET EN JEUX DE LA TRADUCTION: *ΜΟΙΡΑΙΟΙ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΣΜΟΙ*
DE PETROS MARTINIDIS EN FRANÇAIS ET EN ITALIEN
Federica Ambroso
PUNS AND TRANSLATION CHALLENGES: *ΜΟΙΡΑΙΟΙ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΣΜΟΙ* BY
PETROS MARTINIDIS IN FRENCH AND IN ITALIAN
- 73 Емилија Тасева, Билјана Ивановска**
МЕТАФОРИЧНИ КОНЦЕПТИ КАЈ СОМАТИЗМИТЕ ВО ГЕРМАНСКАТА И ВО
МАКЕДОНСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЈА
Emilija Taseva, Biljana Ivanovska
METAPHORICAL CONCEPTS OF SOMATIC EXPRESSIONS IN GERMAN AND
MACEDONIAN PHRASEOLOGY
- 85 Марија Гркова**
МНОЖИНСКИТЕ ФОРМИ НА ИМЕНКИТЕ ОД МАШКИ РОД ВО
МАКЕДОНСКИОТ И ВО СРПСКИОТ ЈАЗИК
Marija Grkova
THE MASCULINE NOUNS IN MACEDONIAN AND SERBIAN LANGUAGE

- 95 Лилјана Макаријоска**
ЈАЗИЧНИОТ ИЗРАЗ НА ПЕТРЕ БИЦЕВСКИ
Liljana Makarijoska
LINGUISTIC EXPRESSION OF PETRE BICEVSKI
- 109 Марија Карадаковска**
ТЕОРИИ ЗА ЗАЕМАЊЕТО, ВИДОВИ ЗАЕМКА И
АДАПТАЦИЈА НА ЗАЕМКИТЕ
Marija Karadakovska
THEORIES OF BORROWING, LOANWORD TYPOLOGY
AND LOANWORD ADAPTATION
- КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE**
- 125 Dijana Tica, Emir Muhić, Željka Babić**
PRESENTATION OF PANDEMICS IN LITERATURE
- 135 Mariantonio Tramite**
CELL-PHONE NOVELS: UN PUNTO DI VISTA LINGUISTICO-LETTERARIO
(E SOCIO-CULTURALE) DIETRO IL FENOMENO DEI ROMANZI SU
CELLULARE IN ITALIA
Mariantonia Tramite
CELL-PHONE NOVELS: A LINGUISTIC AND LITERARY
(AND SOCIO-CULTURAL) POINT OF VIEW BEHIND THE
PHENOMENON OF MOBILE NOVELS IN ITALY
- 147 Бобан Перески, Ранко Младеноски**
МЕТАФОРАТА ВО РОМАНОТ „ЌЕРКАТА НА МАТЕМАТИЧАРОТ“
ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ
Boban Pereski, Ranko Mladenoski
THE METAPHOR IN THE NOVEL “THE MATHEMATICIAN’S DAUGHTER”
BY VENKO ANDONOVSKI
- 161 Нина Анастасова-Шкрињариќ**
МИТОЛОГИЗАЦИЈА НА АСТРОФЕНОМЕНИТЕ
(АРХЕОАСТРОНОМСКИ И ЕТНОАСТРОНОМСКИ ДЕКОДИРАЊА
НА СЛОВЕНСКИ МИТОВИ ВРЗ ГРАЃА ОД ЗАПИСИТЕ НА СЕРПЕНКОВ)
Nina Anastasova-Shkrinjarik
MYTHOLOGISATION OF ASTROPHENOMENA (ARCHAEOASTRONOMIC
AND ETHNO-ASTRONOMICAL DECODING OF SLAVIC MYTHS IN
SERPENKOV’S FOLKLORE MATERIAL)
- 171 Ана Витанова-Рингачева**
БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ И ПРВАТА СВЕТСКА ВОЈНА КАКО МОТИВИ ВО
НАРОДНИТЕ ПЕСНИ ОД СТРУМИЦА И СТРУМИЧКО
Ana Vitanova-Ringaceva
THE BALKAN WARS AND THE FIRST WORLD WAR AS MOTIFS IN THE FOLK
SONGS FROM STRUMICA AND STRUMICA REGION

- 183 Славчо Ковилоски**
РАСКАЖУВАЧКОТО ПЕРО НА МАРИЈА ЗРНЕВА
Slavcho Koviloski
MARIJA ZRNEVA'S STORYTELLING PEN
- 191 Иван Антоновски**
МИНИ-ЕСЕЈОТ КАКО ФОРМА ВО ЕСЕИСТИЧКИОТ ОПУС
НА ГОРАН СТЕФАНОВСКИ
Ivan Antonovski
MINI-ESSAY AS A FORM IN GORAN STEFANOVSKI'S ESSAYISTIC WORKS
- КУЛТУРА / CULTURE**
- 203 Жарко Миленич**
ПЕРЕВОД С ЯЗЫКА ЛИТЕРАТУРЫ НА ЯЗЫК ФИЛЬМА
НА ПРИМЕРЕ «СТАЛКЕРА» АНДРЕЯ ТАРКОВСКОГО
Zarko Milenic
TRANSLATION FROM THE LANGUAGE OF THE LITERATURE
TO THE LANGUAGE OF THE FILM ON THE EXAMPLE
OF "STALKER" BY ANDREY TARKOVSKY
- 211 Sunčana Tuksar, Mauro Dujmović**
"THE ACCIDENTAL TOURIST" IN THE CONTEXT OF ZOOMED-IN
IMAGES IN THE MULTIMODAL INTERPERSONAL VIDEO COMMUNICATION
- 227 Екатерина Намичева, Петар Намичев**
КУЛТУРНА ОДРЖЛИВОСТ И АРХИТЕКТОНСКО НАСЛЕДСТВО
Ekaterina Namicheva, Petar Namichev
CULTURAL SUSTAINABILITY AND ARCHITECTURAL HERITAGE
- 241 Mariya Leontik**
KUZEY MAKEDONYA CUMHURİYETİ'NDE TÜRKOLJİ
ÇALIŞMALARININ GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ KURUMLAR
Marija Leontik
TURKOLOGICAL RESEARCH IN THE INSTITUTIONS OF THE
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
- 251 Rabia Ruşid**
DOĞU MAKEDONYA'DA BULUNAN DELİKLİ TAŞ ETRAFINDAKİ
İNANIŞ VE UYGULAMALAR
Rabia Ruşid
BELIEFS AND RITUALS IN THE KAMNIK CANYON IN EASTERN MACEDONIA
- МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY**
- 261 Milena Sazdovska-Pigulovska**
ORGANIZATION OF ONLINE LANGUAGE AND TRANSLATION TEACHING AND
EXAMINATION IN TIMES OF COVID-19

- 273 François Schmitt**
QUELLES APPROCHES DIDACTIQUES POUR LA
COMPOSANTE SOCIOCULTURELLE DU FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE ?
François Schmitt
WHAT DIDACTIC APPROACHES FOR THE SOCIOCULTURAL
CONTENT TO TEACHING FRENCH AS A FOREIGN LANGUAGE?

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 287 Билјана Ивановска**
ОСВРТ КОН КНИГАТА „ПРАГМАТИКА: ЈАЗИК И КОМУНИКАЦИЈА“
Biljana Ivanovska
REVIEW OF THE BOOK “PRAGMATICS: LANGUAGE AND COMMUNICATION”

- 291 Ранко Младеноски, Бобан Перески**
ЛАБИРИНТ ОД КНИЖЕВНА ФИКЦИЈА И ЖИВОТНА СТВАРНОСТ
Ranko Mladenoski, Boban Pereski
A LABYRINTH OF LITERARY FICTION AND LIFE REALITY

- 299 Марина Мијаковска**
„КОМПЈУТЕРСКА ПОЕЗИЈА“ ВО ЕРАТА НА МАС-МЕДИУМИТЕ
Marina Mijakovska
“COMPUTER POETRY” IN THE MASS MEDIA ERA

ДОДАТОК / APPENDIX

- 307 ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ**
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“
CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

**„КОМПЈУТЕРСКА ПОЕЗИЈА“ ВО ЕРАТА
НА МАС-МЕДИУМИТЕ****Марина Мијаковска**
НУБ „Св. Климент Охридски“, Скопје
mijakovskam@gmail.com

Апстракт: Овој труд е приказ на најновата стихозбирка на Славчо Ковилоски насловена како „Компјутерска поезија“. Книгата е објавена во 2020 година и е во издание на МИ-АН од Скопје. Во приказот ќе имаме за цел да се задржиме на седумте тематски нишки во поезијата на Ковилоски.

Клучни зборови: *поезија, мас-медиуми, поетски јазик, тематика.*

Вовед

Уште на почетокот кога ќе ја земеме во раце стихозбирката „Компјутерска поезија“ од Славчо Ковилоски веднаш ни се наметнува прашањето кое произлегува од насловот на книгата – зошто поетот има потреба да пишува за компјутерската поезија? Оваа книга на Ковилоски не случајно го разработува модерниот начин на пишување поезија преку компјутерот како уред од ерата на мас-медиумите, наспроти пишувањето во минатото во бележници и тетратки. Денес живееме под будното око на мас-медиумскиот паноптикум, а творечкиот чин како да е невозможен без да биде создаден и дистрибуиран преку компјутерот како уред. Ковилоски кога пишува се служи со субверзивноста како постапка и така тој го поткопува современиот начин на создавање на поезијата преку компјутерот и се навраќа кон традицијата и поезијата како усна историја. Веднаш уште во мотото на првата страница од книгата, а кое гласи *Ја лажам тревата / дека сум поет: / јас сум косач*, поетот како косач се навраќа на традицијата, народните обичаи и верувања на нашиот народ, а косењето и жнеењето за Ковилоски се навраќање кон традицијата на нашиот народ.

Тематски целини

Стихозбирката „Компјутерска поезија“ е без распоред на песните по циклуси, тече како една креативна река од длабочините на поетскиот хабитус. Откриваме седум тематски нишки во оваа книга. Ковилоски создава поетски

јазик преку оживување на некои архаизми од лексиката на народниот дух и традиција. Во овој прв дел спаѓаат песните со обредна тематика. *Лазарка* (Ковилоски, 2020, стр. 18) е песна за лазарскиот обичај. Во *Пејте силно, браќа* (Ковилоски, 2020, стр. 26) е прикажан традиционалниот обичај против уроци, а *Погребување на мртвиот* (Ковилоски, 2020, стр. 28) лирскиот субјект погребниот обичај го користи како деконструктивистичка постапка преку која сака да ги негира состојбите во општествената стварност. Во песната *Прорекување* (Ковилоски, 2020, стр. 11) поетот прави симултанizam меѓу пророкувањето и поезијата. Одминувањето на времето, промената на животот е главна епифанија во оваа стихозбирка на авторот. Поетот одминувањето го бележи преку потсетувањето и навраќањето на народните обичаи, традиции и религиозни практики. Во ерата на мултипликација на информациите човекот го губи чувството за време и простор. Одминувањето се случува брзо, исто како што е брзо движењето со глумчето и тастатурата преку кои поетот влегува низ вратата на другата страна на парареалното време и парареалниот простор. Во сите поетски микросветови доминира есенското амбиентално светло. Затоа има Верленовски амбиент, а дождот ги измива тегобните состојби.

Втората тематска нишка се песните со патриотска и родољубива тематика. Иронијата кон изгубените вредности, македонскиот идентитет, умирањето на малите нации наспроти големите нации во глобалниот свет е игра на ножиците на моќта и немоќта. *Колку за бој – нè има* (Ковилоски, 2020, стр. 69) и *Две војски* (Ковилоски, 2020, стр. 66) се песни со родољубиво чувство. Тоа е втората тематска нишка на оваа поезија.

Во третиот тематски слој спаѓаат песните за секојдневието и технологијата денес. Во светот на глобализацијата, животот е бучен и заробен од протокот на информации преку компјутерските кабли, социјалните мрежи, телефоните и модерните уреди за комуникација. Таква е песната *Бакнежи* (Ковилоски, 2020, стр. 13) во која се прикажува новата ера на глобалната мобилност и поврзаност преку мас-медиумите, телефоните, социјалните мрежи, компјутерските преноси на информации и буката од калеидоскопската стварност. Преку мас-медиумите индивидуата веќе не прави разлика меѓу приватниот и професионалниот живот, бидејќи секој човек е следен преку интернет патоказите и платформите. Затоа и денешните книжевни траги се оставаат во медиумските простори како бесконечни прозорци. Во ваквиот свет отсутува блискиот допир и контакт, а на поетот Ковилоски му треба спокојство. Тој за миг би се оддалечил од псевдо-просторот и би се затворил во его-просторот за да може понекогаш да си ги слушне мислите и да ги преточи во поетски кули. Поетскиот микрокосмос или поетското его е самодоволно за поетот што треба да се собере во самиот себе, за да го опеа својот внатрешен свет. Нему му е потребен спокој за да се затвори во кожурецот на сопствените его-простории. Златоврв, Баботино и Скопје се поетско легло или поетски топоси што го инспирира поетот да напише песни.

Такви се песните: *Престолот на пророкот*, *Златното јаболко на Златоврв*, *Роднородна историја*, *Марко и Баботино*, *Скопјани* итн. Преку мисловниот процес, читањето и пишувањето поезија лирскиот субјект може да биде свој, но и да создаде чисти поетски глобални сензации. Поетот е компариран со маче, ној, жирафа или кит. Песните *Ода за слободата* и *Тврдоглав* се егзалтиран израз како бунт против заробената индивидуа од пајаковите мрежи на технологијата. Во денешниот свет на изолација и осаменост поетот ги опева и пријателските релации кои се најчесто површни и ограничени. Таква е песната *Имав пријател*, а во *Работничка*, лирскиот субјект е човекот со неговата секојдневна рутина за работа и приватен простор.

Поетот во изолација опева некои длабоко филозофски теми како четврти мотивско-тематски спектар. Поетот-филозоф се обидува да си реши некои дилеми кои произведуваат толку многу прашања, а толку малку одговори. Такви се песните *Мојот Бог*, *Богот од трети*, *Мајка* итн. Лирскиот субјект го опева лирскиот предмет преку религиозното чувство и вербата во доброто, наспроти злото. Во песните од Бог и ѓаволот прави архетипски фигури. Лирскиот субјект во поезијата на Ковилоски ги менува своите тематски и мотивски расположенија како што се движи меѓу реалниот простор и компјутерскиот простор на хипертекстуалните интернет врски.

Петтата тематска нишка се песните инспирирани од љубовта и интимноста. Песните *Навистина (ти би сакала да ме нема)*, *Магда*, *Пелтечење*, *Специјален* итн. се љубовна интимна лирика во која поетот ги соголува сопствените облеку од љубовните чувства. Тоа е љубовен здив во песна со духовна порака, а не со физичка телесна љубов. Ја опева естетиката на грдото кога нема љубов и се губи идентитетот врзан за конкретниот простор како обележана историја на постоењето.

Шестата тематска нишка се арс-поетичните песни. *Читање песни*, *Бели коњчиња*, *Славен*, *Навистина (ти би сакала да ме нема)*, *Простор за поетот*, *Судбата на поетите*, *Епитаф* итн. се арс-поетички песни во кои лирскиот субјект е поет што го опишува процесот на читање и пишување песни. За Ковилоски нема совршена песна, туку треба да се ужива во нивната несовершеност и нефиксираност. Поетскиот занает секогаш бара усовршување и никогаш не е комплетен и завршен процес.

Во седмата тематска нишка, можеме да ги сместиме песните во кои провејува хумористичниот тон, а песната е еден вид брзозборка, умотворба или шега. Такви се песните *Не сум*, *Знаат сè*, *Славен* итн. Според *Фигуративниот говор и македонската поезија*, за фигуративниот говор во поезијата најважно е присуството на поетската, емотивната и фатичката функција. (Кулафкова, 1984). Според Младеноски, „иако постојат бројни дефиниции (детерминации, определби), но и многубројни несогласувања во врска со поимањето (сфаќањето, разбирањето) на стилските фигури, сепак може да се каже дека во структурата на стилските фигури се најкарактеристични и најдоминантни двете појави што погоре веќе ги елабориравме – создавањето

слика (сликовито изразување) и отстапката (отклонувањето) од јазичната норма, но и од колоквијалниот (вообичаениот, секојдневен) говор“ (Младеноски, 2018, стр. 167). Поетот Ковилоски умеа да создаде стилски фигури како поетски слики и уметност на зборот. Во оваа книга тој се служи со фонолошките фигури (метаплазми): парономазија, анафора, епифора, симплоха. Помалку ги користи ономаатопејата, римата и анадиплозата. Од синтаксичките стилски фигури (метатакси) во „Компјутерска поезија“ ги има: асиндетон (како што е песната *Асиндент*), полисиндетон, хијазам, повторување и зеугма. Од семантички стилски фигури (метасемеми) во ова книга ги забележуваме метафората, метонимијата, синегдохата, компарацијата, персонификацијата, оксиморонот, симболот, еуфемизмот, антономазијата, епитетите, емфазата и иронијата. „Компјутерска поезија“ е иронија на денешницата заради заробеноста во канците на виртуелноста. Зад иронијата стои реторското прашање на Ковилоски – дали во компјутерската ера ќе останат трајни културни вредности? Ваквата иронија е поткопувачка шега. Од логичките стилски фигури (металогизми) ги среќаваме: хиперболата, литотата, градацијата, антитезата, парадоксот, алегоријата, апострофата, тавтологијата и плеоназмот. Можеме да констатираме дека поезијата од оваа стихозбирка на Ковилоски изобилува со стилска орнаментика во сите седум тематски бои.

Заклучок

„Компјутерска поезија“ на Славчо Ковилоски со тематската разноврсност, лирска и филозофска рефлексивност и стилска изразност е поезија што не може да го остави читателот рамнодушен. Времињата на создавање и дистрибуирање на поезијата во минатото и денес се сменети. Во сегашната просторност творештвото е создавано и пренесено преку телефоните и компјутерските уреди. А што ќе донесат следните децении останува да видиме!

Библиографија

1. Ковилоски, Славчо (2020). *Компјутерска поезија*. Скопје: МИ-АН.
2. Младеноски, Ранко (2018). *Теорија на книжевноста*. Штип: Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“.
3. Кулавакова, Катица (1984). *Фигуративниот говор и македонската поезија*. Скопје: Наша книга.

Marina Mijakovska
NUB „St. Climent of Ohrid”, Skopje

“Computer Poetry” in the Mass Media Era

Abstract: This paper is a presentation of Slavcho Koviloski’s latest collection of poems entitled “Computer Poetry”. The book was published in 2021 and is published by MI-AN from Skopje. In the presentation we will aim to dwell on the seven thematic threads in Koviloski’s poetry.

Keywords: *poetry, mass media, poetic language, topics.*

ГОД. VI
БР. 11

ПАЛІМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. VI
NO 11